EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Lärkonferens Skellefteå 18 Juni

Sven Jansson (Nationell samordnare, uppföljning/utvärdering)

Svenska
ESF-rådet

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Reflektioner efter föregående programperioder

- Riksrevisionen: För mycket detaljkontroll och övervakning – för små investeringar i lärande utvärdering som stöd för regional utveckling.
- ITPS: Stora investeringar i regional utveckling, små eller inga effekter på regional tillväxt kan identifieras, ”17,8 miljarder i sjön
- Statskontoret: För många små projekt, för splittrad projektportfölj, mycket liten samverkan mellan Regionalfonden och Socialfonden.
- EU Kommissionen mfl:Den traditionella halv-tidsutvärderingen utfördes för sent och hade liten påverkan på programgenomförandet, bör ersättas av ”ongoing evaluation” dvs. följeforskning i projekten och i programgenomförandet
- Generellt argumenterar all utvärdering för att det behövs mer återföring av resultat och erfarenheter.

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Vad innebär lärande utvärdering?

- Utvärderingen är användbar under resans gång!
- Löpande återföring och återkoppling av utveckling/resultat (bedömning av måluppfyllelse)
- Inte bara observatör ÄVEN kritisk och aktiv utvecklingsroll!
- Utvärderarna ska vara innanför med integritet

The main task in the new generation of evaluation is to organise reflective learnin processes for continuous improvement!

- Mid term evaluation came too late and was too expensive; minor impact in managing of the programmes.
- Quantitative rather than qualitative focus.
- Indicatororiented evalutions means heavy focus on activities in the projects (at the expense of the overall objectives). How convincing are the core indicators?
- Limited learning in the projects, in the program context and between stakeholders in national framework (labour market policy and regional growth policy actors).

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Smarter, inclusive growth and innovation call for changes in how programs and projects are conducted and funds carried out!

- There has been a lack of learning approaches in evaluations!
- Evaluations have been conducted just for the sake of evaluation!
- Evaluations have been carried out as ritual and symbolic activities rather than processes for critical and constructive knowledge formation!

Produktionsprojekt

Fokus på resultat

Slutna förutsättningar – medel, mål och förutsättningar förutbestämda

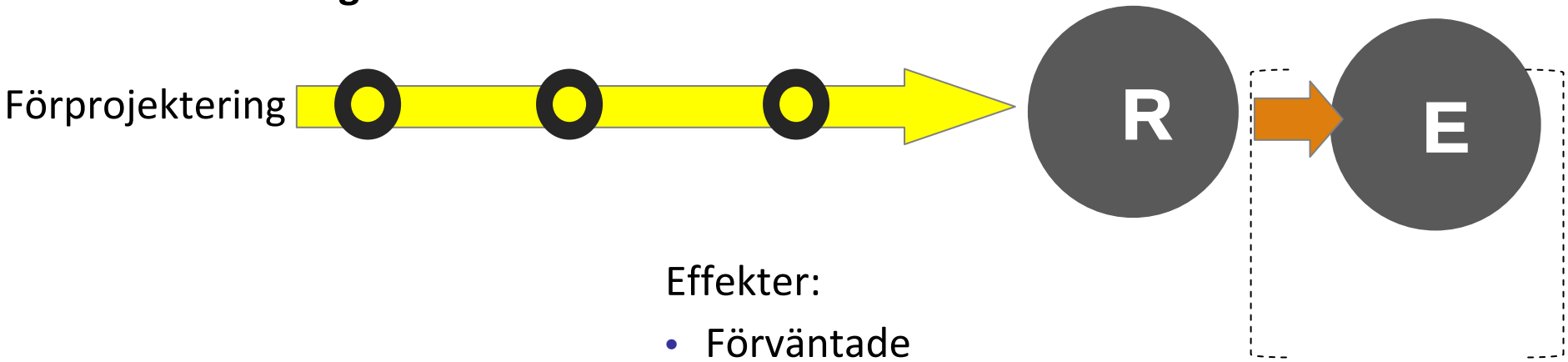

Effekter:

- Förväntade
- Lätta att mäta
- Uppnås automatiskt om projektet är lyckat
- Andras ansvar
- Ibland icke önskvärda

Den planeringsstyrda utvärderingsmodellen

- Resultat (summativ)
- Mätning/kontroll
- Identifiering av avvikelser
- Skriftlig
- Uppifrån
- Envägs
- Distanserat
- Slutet, förutsägbart
- Anpassningsinriktat

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Utvecklingsprojekt

Fokus på både resultat och effekter

Öppna förutsättningar – medel, mål och förutsättningar analyseras och omprövas kontinuerligt

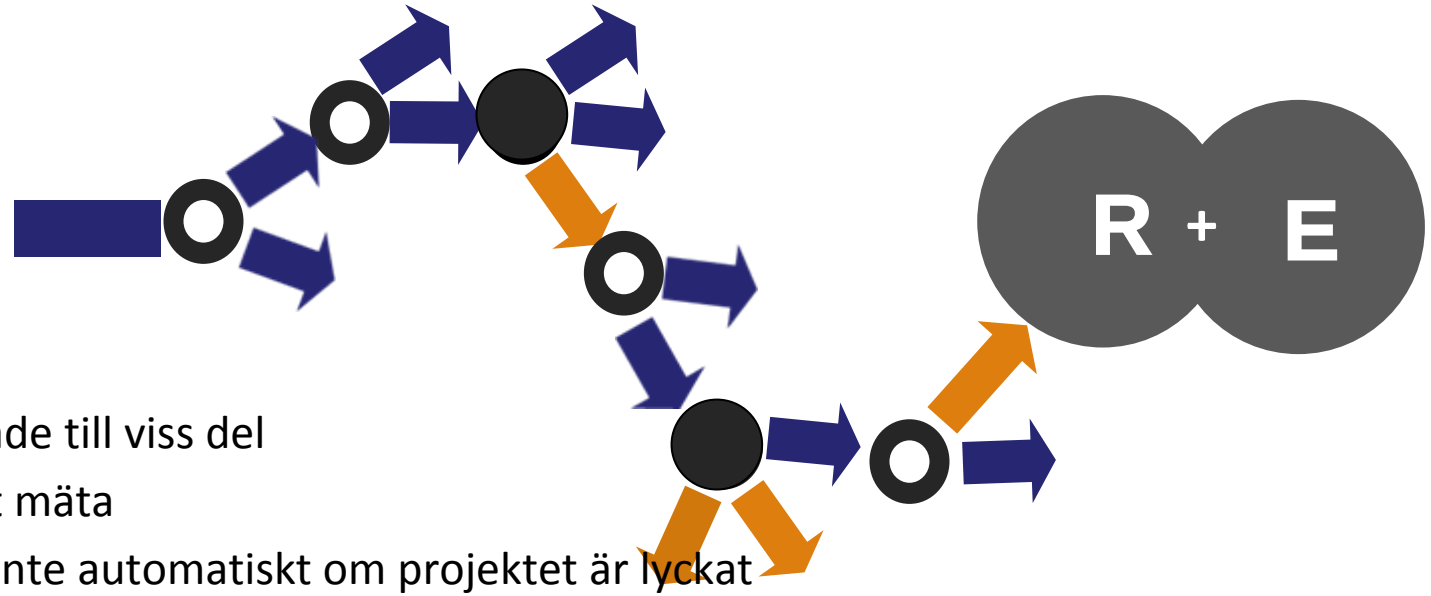

Effekter:

- Förväntade till viss del
- Svåra att mäta
- Uppnås inte automatiskt om projektet är lyckat
- Projektets ansvar
- Ofta uteblivna

Svenska
ESF-rådet

Den utvecklingsstödjande utvärderingsmodellen

- Process (formativ)
- Lärande/förståelse
- Multiplikatoreffekter
- Muntlig och skriftlig
- Integrerat nedifrån och uppifrån
- Tvåvägs
- Närhet
- Öppet, oförutsägbart
- Utvecklingsinriktat

Jämförelse

SMART-kriterierna: målen ska vara Specifika, Mätbara, Antagna och Accepterade, Realistiska och Tidsatta. (Kontrafaktiska studier, semiexperiment och ceteris paribus-antaganden utgör grund för val av utvärderingsmetoder.)

STRUFO-kriterierna: styrning mot Sysselsättning; Tillväxt; beständiga Resultat och långsiktiga effekter – genom Utvecklingsstödjande utvärdering som är Forskningsanknuten och Omvärldsrelaterad. (Fortlöpande dialog för kontinuerliga förbättringar, insatsen utmynnar i lär- och kunskapsprodukt.)

Utvärdering för lärande:

Erfarenhets- och kunskapsgrundad projekt- och programinitiering – nya projekt och program ska framledes bygga på erfarenheter och kunskaper från tidigare projekt och program.

Följeforskning/Lärande utvärderingar lägger grunden för kontinuerliga förbättringar
program och projekt tvingas med fortlöpande utvärdering göra vägval och argumentera för alternativa planer.

En kritisk och konstruktiv utvärdering bör t o m kunna leda till att beslu**tade projekt och program avslutas om de inte leder i rätt riktning!**

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Några observandum

- För lite fokus läggs på utvärdering och lärande (både strategi och budget)
- Bristfällig kompetens att upphandla processtödjande utvärdering och följeforskning.
- Roller och uppgifter ej klargjorda från början uppenbar risk att utvärdererarna kommer för nära projekten och blir biträdande projektledare.
- Fokus i lägesrapporter redovisa utfall och aktiviteter, snarare än att kritiskt granska resultat och långsiktiga effekter.
- Frågan är om följeforskarna/utvärderarna förstår och klarar av att lyfta den kritiska granskningen och göra kopplingar till de övergripande målen.
- Brist på utvärderare som har erfarenheter av lärande utvärdering.

Några observandum förtsättning

- Fler utvärderingar borde ha fokus på socioekonomiska analyser
- Brister i analys av vem som ska påverkas, ta emot de resultat som kommer fram

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden
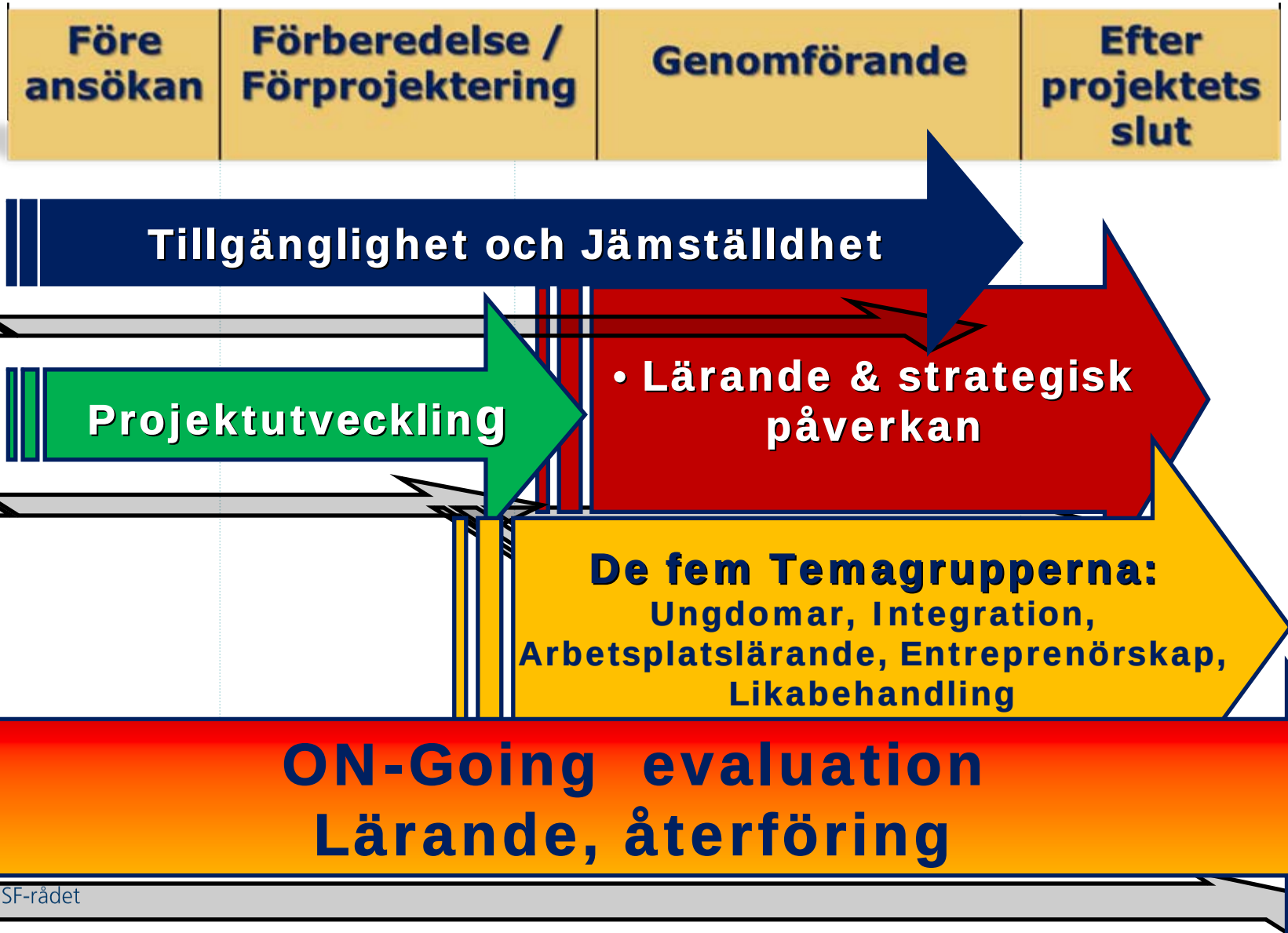
Processtödens och Temagruppernas samspel och insatser i projektens arbete och tidscykel